

Rudolf Steiner o návštěvě Karlštejnu

Dnes jsem vás musel vnějším způsobem upozornit na něco, co souvisí s epochou, v níž se v 15. století odehrál obrat od duše hlubšího cítění [a duše rozumové] směrem k duši vědomé. Člověk by byl totiž velmi rád, kdyby se tyto věci vnořily do myslí lidí. Je to dnes zapotřebí - je to zapotřebí ve všech oblastech. Lidé dnes mnoho mluví o způsobu, jakým se má v budoucnu vyvíjet sociální, společenská struktura. Dnes ráno jsem si zase jednou přečetl větu od člověka, který se považuje za nesmírně chytrého, který se přinejmenším domnívá, že pochopil základní pravdy národohospodářství. A ejhle, to nejdůmyslnější, co ve své stati říká, je, že společnost, společenské soužití lidí je třeba chápat jako organismus. Tito lidé si myslí, že přišli na něco významného, když řeknou, že společenské soužití nemá být chápáno jako mechanismus, ale jako organismus. To je ten nejhorší wilsonianismus mezi námi! Mnohokrát jsem už říkal, že podstata wilsonianismu spočívá v tom, že v oblasti společenského soužití není schopen přijít s jinými pojmy než s pojmem organismu. Jde však o to, abychom pochopili, že lidé musí dospět k ještě vyšším pojmům, než je pojem organismu, chtějí-li pochopit sociální strukturu. Tuto sociální strukturu nelze nikdy pochopit jako organismus; musí být chápána jako psychismus, jako pneumatismus, neboť duch působí v každém společenském soužití lidí. Naše doba je chudá na pojmy. Nemůžeme položit základy národohospodářství [tj. *ökonomie*], aniž bychom se vnořili do poznání ducha, neboť jen tam najdeme metaorganismus; tam najdeme to, co přesahuje pouhý organismus.

Všude se tak setkáváme s tím, že lidem chybí dobrá vůle vnikat přímo do ducha. To se však musí dít. Neboť kdyby se tak nedělo, následky by byly nedozírné.

Víte, že v 17. století - zmiňoval jsem se o tom již v posledním čísle časopisu *Das Reich* - napsal Johann Valentin Andreae příběh *Chymické svatby Christiana Rosenkreutze*. V této *Chymické svatbě* je obsaženo skutečně mnohé z impulzů, které souvisejí s obratem v 15. století. Příběh *Chymické svatby* je také vsazen do 15. století. Je velmi zajímavé, vidíme-li: Johann Valentin Andreae zapsal příběh *Chymické svatby Christiana Rosenkreutze* jako sedmnáctiletý mladík. Bylo mu sedmnáct, svou vnější inteligencí byl nezralý a později ho popíral. Andreae, který později psal jako pietistický teolog, píše totiž všechno možné, čím lze popřít to, co stojí v *Chymické svatbě*. Je to velmi zajímavé: Andreaeho život ukazuje, že nemá nejmenší porozumění pro to, co v *Chymické svatbě* zapsal.

Duchovní světy chtěly dát lidem najevo něco, co ovšem souvisí s celým cítěním tehdejší doby. - Nedávno jsem byl v jednom středoevropském zámku, v němž se nachází kaple, ve které lze najít symbolicky ztvárněné myšlenky právě o přelomu této nové epochy. Na schodišti jsou umístěny značně jednoduché malby; když ale projdete celým schodištěm - co je tam namalováno, i když jsou ty malby jednoduché? *Chymická svatba Christiana Rosenkreutze*! Procházíte touto *Chymickou svatbou* a nakonec přijдете do grálské kaple. - Po sepsání *Chymické svatby* vypukla třicetiletá válka a to, co jí bylo zamýšleno, šlo v příboji třicetileté války ke dnu.

To [nám] musí být ponaučením; neboť něco takového se podruhé již nesmí stát. Pozvolna musí nastupovat to, co se od 15. století od lidstva žádá, totiž duchovní vývoj.